

[Finansministeren.]

Der er 3 hovedspørgsmål i dette emne, nemlig for det første: Hvilke kooperative foreninger bør inddrages under beskatningen?

For det andet: På hvilket grundlag bør opgørelsen af den skattepligtige indkomst foretages?

Og for det tredje: Hvorledes bør den opgjorte indkomst beskattes?

Det første spørgsmål kan kort formuleres således: Er der grundlag for, at kooperative virksomheder fritages for skattepligt, når de kun virker indenfor medlemmernes kreds? Forholdet er jo det, at de lukkede brugsforeninger var skattefrie indtil den første udskrivningslov af 1940, og at produktions- og salgsforeninger stadig er skattefrie, såfremt de ikke driver detailsalg fra butik eller i kendetligt omfang bearbejder eller sælger produkter, leverede af andre end medlemmerne.

Jeg tror ikke, at en skattefrihed vil kunne opretholdes for de lukkede foreninger. Andelsbevægelsen anfører som støtte for skattefrihed, at de lukkede foreninger ikke har erhvervsmæssigt formål. Deres formål er kun at skaffe deres medlemmer de varer, de skal bruge, til den billigst mulige pris, eller at afhænde deres medlemmers produkter til den bedst mulige pris. Dette forhold må efter min mening stærkt fremhæves, når man behandler det andet hovedspørgsmål, indkomstgrundlaget, men jeg tror ikke, at man i dag herpå kan opbygge en holdbar motivering for fuldstændig skattefrihed for de lukkede foreninger. Det lader sig formentlig ikke bestride, at de kooperative foreninger nu har en noget anden økonomisk karakter, end de havde i deres barndom. De har oplevet en betydelig udvikling siden da, både i henseende til forretningsmæssig opbygning og indretning og til omfang og økonomisk betydning. Det synes vanskeligt at afvise det synspunkt, at virksomheder, der spiller en sådan rolle i vort erhvervsliv, bør undergives beskatning under en eller anden form. Jeg er ikke ukendt med, at der er rejst en bevægelse for at bevare fuld skattefrihed for de lukkede foreninger, men jeg tror dog, at de betragtninger, jeg her har fremført, i det store og hele vil finde forståelse, og at det iøvrigt må være også i de kooperative virksomheders egen interesse at få dette spørgsmål

bragt til en løsning. Det er mit indtryk, at kooperationens repræsentanter i det tidligere nævnte udvalg har ment det samme, da de erklærede embedsmændenes udkast for et egnet forhandlingsgrundlag.

Noget andet er, at der er rimelig grund til en lempeligere beskatning af de foreninger, som i deres virke holder sig indenfor medlemmernes kreds. Også udskrivningslovens system fører til en sådan forskel i beskatningen. Hvor en kooperativ virksomhed handler med alle og enhver, gør konkurrence-momentet overfor det private næringsliv sig jo også gældende.

Det vanskeligste af de tre hovedspørgsmål er formentlig spørgsmålet om beskatningsgrundlaget. Her synes erhvervenes repræsentanter at stå stejlt på kravet om, at de kooperative foreninger skal indkomstbeskattes af deres fulde regnskabsmæssige overskud, idet de hævder, at dette må sidestilles med driftsoverskuddet i de private virksomheder.

Under de overvejelser, der har fundet sted med hensyn til dette spørgsmål, er man imidlertid kommet til det resultat, at de kooperative foreningers regnskabsmæssige overskud ikke kan anses for et rationelt beskatningsgrundlag. Efter deres formål behøver disse foreninger ikke at oparbejde et regnskabsmæssigt overskud. At de gør det, hænger sammen med den form, hvorunder de nu virker, men overskuddet er vilkårligt bestemt, idet det afhænger af den prisfastsættelse, den prispolitik, som foreningerne vælger. Jeg kan ikke se rettere, end at det vil være lidet heldigt at basere beskatningen på et grundlag af en sådan karakter. Hvis man desuagtet ville benytte det regnskabsmæssige overskud som grundlag, måtte der da formentlig heri fradrages den del, der udbetales medlemmerne som dividende eller efterbetaling, idet denne del jo anvendes direkte i overensstemmelse med foreningens formål. Et sådant fradrag er også i almindelighed hjemlet i fremmede skattelove, der benytter et regnskabsmæssigt overskud som udgangspunkt for beskatningen af kooperative foreninger. Men man når heller ikke herved til et tilfredsstillende resultat, idet det tilfældige, det vilkårlige i udgangspunktet jo alligevel gør sig gældende. Disse betragtninger har ført til den erkendelse, at det ikke synes muligt ad disse veje at finde